

[Anders Mølgaard]

oprøbe elevbetaling for den del af udgiften, som det offentlige ikke dækker. Det er også fornuftigt, når det foreslås, at adgangsprøven til de videregående social- og sundhedsuddannelser gives fri for alle, der vil prøve deres almene skolekompetence, og at eleverne i fremtiden selv skal anskaffe de lærebøger, der har varig erhvervsmæssig værdi for dem. Også det element i lovforslaget, som omhandler decentralisering af beslutningskompetencen, er præget af logik og sund fornuft.

Jeg synes også, der er grund til at rose Undervisningsministeriet og dets medarbejdere for deres vilje og evne til at rydde op i regler og forskrifter og love, som jo ofte er en plage for os. Jeg kan forstå, at ministeriet forventer at halvere mængden af forskrifter i perioden 1991-93. Jeg synes, dette afbureaukratiseringsprojekt er prisværdigt, men jeg vil fremsætte et beskedent ønske om, at regelsaneringen bliver en fortløbende proces, også efter 1993.

Som inspiration til kampen for et mere dereguleret samfund er det måske passende at slutte med følgende gruk fra en gammel klog fynbo, nemlig Piet Hein:

For hver ting, man skal ha' lov for,
for hver mønt til skattens sum
knapper sig de albuenum,
livet i os har behov for.
Staten gør sig stor og bred af,
at den gør os pladsen trang.
Under magtens sejersgang
vokser menneskene nedad.

Ebba Strange (SF):

Selv om vores undervisningsminister er en af de undervisningsministre i Danmarkshistorien, der har siddet længst på sin post, ved jo også han, at en skønne dag får det en ende, det gør det jo for os alle sammen, uanset hvilken post vi beklæder. Så jeg kan godt forstå, at ministeren har tænkt, at nu må vi hellere se at få ryddet op i alle de regler og alt det, vi har plaget uddannelsesinstitutionerne med i årevis, det er jo ministerens ideologi. Og når man taler med folk ude i det virkelige liv, har de ærligt talt oplevet det stik modsatte i de år, vi har haft den nuværende undervisningsminister, så jeg kan som sagt godt forstå det.

Og jeg skal love for, man har været i gang med hovedrengøringskosten ovre i ministeriet. Det synes jeg i princippet er godt, for heller

ikke i SF går vi ind for unødige regler, og vi går også ind for både afbureaukratisering og decentralisering, så det overordnede mål er vi enige i. Men så sidder man jo som ordfører og skal til at gå ned i detaljerne, forholde sig til alle de mange ting, vi nu skal have ryddet op i, og jeg vil bruge mine sidste minutter i denne omgang til at kommentere nogle af de vigtigste ting i lovforslaget.

For det første kan jeg ikke se nogen særlig begrundelse for forslaget om de frie erhvervsskoler, bortset fra at sådan nogle må vi hellere få. Ministeren paralleliserer til folkeskoler og gymnasier – jeg ved ikke om jeg må sige det, men jeg synes, det er noget sludder, og nu har jeg sagt det, så kan jeg jo altid blive irettesat – vi har vel stadig væk et enkelt frit gymnasium, som har fået lov at iværksætte nogle særlige forsøg, og vi har private gymnasier, men det er noget helt andet, de arbejder jo efter de regler, der gælder i øvrigt. Så har vi friskoler, men det er jo en særlig dansk tradition. Ethvert barn i dette land har ret til at gå i folkeskolen, men vi har denne sluse, der hedder friskoler.

Jeg går ikke ud fra, at forslaget betyder, at ethvert menneske i dette land har ret til at gå gratis på en erhvervsskole, og så laver vi en sådan sluse. Jeg synes snarere, det tyder på, at nu skal vi have indført skoler med elevbetaling. I forvejen er erhvervsskolerne jo selvejende institutioner, de har altså en ret udstrakt frihed til at markere deres egen profil og lave deres egne læseplaner, bare de opfylder lovens formål. Derfor har jeg simpelt hen svært ved at se andet, end at det er ideologisk begrundet, så den del af forslaget støtter vi ikke.

Den frie adgangsprøve til de videregående sundhedsuddannelser er vi i princippet positivt indstillet over for, men vi vil selvfølgelig godt bore i det. Vi er absolut imod, at der skal betales for at gå op til prøverne, det vil jeg godt sige. Når jeg tænker på, hvem det er, der faktisk er startet på de uddannelser i Århus, hvor jeg kommer fra, hvilke sociale grupper de tilhører – jeg kender endda nogle af de pågældende – skulle vi så forlange, at de pludselig skulle til at betale for at gå op til prøverne? Nej, minister, sådan leger vi ikke! Vi går også imod, at amterne kan bestemme, at eleverne på netop disse uddannelser selv skal betale deres lærebøger. Jeg vil godt sige, at med hensyn til den varige værdi, bliver sådanne lærebøger